

మండలాల్లో 31 గ్రామాలు గ్రేటర్ వరంగల్లో కలిసాయి. జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం గ్రామాల్లో ఉంది. ఈ గ్రామాలు సిటీలో కలిసినా పేద కూలీలు, పేద రైతులు ఇబ్బందుల్లో ఉన్నారు. దయ చేసి ఈ పథకం విలీనమైన గ్రామాలకు రావాలని కోరుకుంటున్నాను. గతంలో గుజరాత్ రాష్ట్రంలో ఈ విధంగా ఇచ్చారని తెలిసింది. గౌరవ మంత్రి గారు చొరవ తీసుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేఖ రాసి ఖచ్చితంగా విలీన గ్రామాలకు న్యాయం చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

11.40 డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు తెలిపిన
ఉ. విషయాలను నోట్ చేసుకున్నాము. అది పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీమతి డి.కె. అరుణ(గద్వాల) : అధ్యక్షా, పెద్ద ఎత్తున ఆర్ అండ్ బి నుంచి నిధులు స్వాంక్ష చేశామని మంత్రి గారు తెలిపారు. జిల్లాలో చాలా వరకు టెండర్లు కూడా పిలుస్తున్నట్లున్నారు. టెండర్లో పాల్గొన్న కాంట్రాక్టర్లలో త్వరగా పనిని పూర్తి చేసి కాంట్రాక్టర్లను గుర్తించి వారికి పనులు కేటాయించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అనుగొండ నుంచి మక్తల్ వరకు రూ. 15 కోట్లతో రోడ్డు మంజూరైంది. నాకు తెలిసినంత వరకు టెండరు చాలా లెన్లో వెళ్లిందని, ఆ కాంట్రాక్టరు జిల్లాలో పనులను త్వరగా చేసిన వ్యక్తికాదే సమాచారం ఉన్నది. నాలుగు నెలలు సమయం మాత్రమే ఉన్నందున ఇటువంటి విషయాలపై ప్రత్యేకమైన దృష్టిపెట్టి, పనులను తొందరగా పూర్తి చేసి విధంగా చేయాలని సంబంధిత మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు : తప్పకుండా అధ్యక్షా,

శ్రీ ముత్తిరెడ్డి యాదగిరి రెడ్డి (జనగామ) : అధ్యక్షా, జనగామ నియోజక వర్గం బీద నియోజక వర్గం. ఎస్.సి, ఎస్.టి, వాడల్లో సి.సి. రోడ్లు పూర్తిగా లేవు. ఈ విషయాన్ని గత ప్రభుత్వాలు ఏ మాత్రం పట్టించుకోలేదు. మోటర్ సైకిల్స్ రోడ్లపై దిగుబడి పోయే హీనాతి హీనమైన పరిస్థితులున్నాయి. సి.సి. రోడ్లకు గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని ఈ పనులను ఎస్.సి, ఎస్.టి సబ్ ప్లాన్ కింద పనులు చేపడతారా? చెక్ డ్యూవ్స్ గురించిన వివరాలను కూడా సమర్పించినందున వాటికి సత్వరంగా నిధులు కేటాయించి సమస్యలను పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారకరామారావు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ముత్తిరెడ్డి యాదగిరి రెడ్డి గారు రోడ్ల విషయంపై తెలిపిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ డి. ఎస్. రెడ్డానాయక్ (డోర్నకల్) : అధ్యక్షా, ఈ నెల మొదటి వారంలో తెల్లవారు జామున మూడు గంటలకు మా నియోజక వర్గంలోని కొరివి, డోర్నకల్ మండలాల్లో మరియు మహబూబాబాద్

డివిజన్లో సుమారు 5-6 సెంటీమీటర్ల భారీ వర్షం కురవడంవల్ల, కల్లాల్లో ఎండబెట్టుకున్న మిర్చి పూర్తిగా తడవడంతో బాటుగా, వరదలో కొట్టుకొని పోవడం జరిగింది. ఎక్కడా కూడా ఎండబెట్టుకునే పరిస్థితులు లేనందున పూర్తిగా మిర్చి డ్యామేజ్ అయింది. రైతులు భారీగా పంటను నష్టపోయారు. నా నియోజక వర్గంలో సుమారు ఆ రెండు మండలాల్లో ఆరేడు వేల ఎకరాల్లో మిర్చి పంటను వేశారు. ఆరు కాలం క్లుప్తడి, ఎకరానికి రూ. 50వేల నుంచి లక్ష 20 వేల రూపాయల వరకు పెట్టిన పెట్టుబడి రైతులకి పంటను అమ్ముకునే దశలో వర్షం రావడం కారణంగా పంట చేతికి రాకుండా పోయింది. పంట చేతికి వచ్చే సమయంలో వర్షం కారణంగా వేలాది మంది గిరిజన, దళిత రైతులు పంటను నష్టపోయారు. ఈ విధంగా రైతులు కోట్లాది రూపాయల పంటను నష్టపోయారు. ఈ విషయాన్ని కల్వకు గారికి తెలపడం జరిగింది. ఈ వివరాలన్నీ కూడా ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది. తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం పెద్ద మనసుతో రైతులను ఆదుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎకరానికి రూ. 50వేల నుంచి లక్ష 20వేల రూపాయల వరకు పెట్టుబడిని పెట్టారు. ఎకరానికి 30 క్వింటాళ్ళకి పైగా దిగుబడి వచ్చే సందర్భం. కానీ వర్షం కారణంగా పంటను నష్టపోయారు. నష్టపరిహారం కింద ఎకరానికి కనీసం రూ. 50వేలు ఇవ్వాలని మీ ద్వారా నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సోచారం శ్రీనివాస రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు తెలిపిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము, తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

MR. SPEAKER: Now, the House is adjourned for Tea break for ten minutes.

(The House then adjourned for Tea break at 11.45 A.M)

12.30 THE HOUSE REASSEMBLED AT 12.30
మ. P.M.

(HON'BLE SPEAKER IN THE CHAIR)

2016 -2017 సం.పు వార్షిక ఆదాయ - వ్యయ పట్టిక
(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (కొనసాగింపు)
(రెండవ రోజు)

**శ్రీ కె.జానారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ రోజు కూడా నాకు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా సభలో ఉంటే ఈ సమాచారమంతా వినేవారు. ఇక్కడున్నటువంటి బాధ్యతగల మంత్రి వర్గం వారికి వివరిస్తారని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రత్యేకంగా వారు ఇవాళ

** An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

యాదాద్రికి దైవ దర్శనానికి వెళ్లారు. యాదాద్రి లక్ష్మీనరసింహస్వామి వారికి ఈ విషయాన్ని గమనించే శక్తిని ఇవ్వాలనీ, అదే విధంగా, రాష్ట్ర ప్రజల అకాంక్షను, మా వివరణను రెండు మనసంలో పెట్టుకోవడానికి ఆ సందర్భనమని నేను భావిస్తున్నాను. ఆర్థిక మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేయునదేమనగా ఈ గంట కాల వ్యవధిలో కాకపోయినా, 2015-2016కి సంబంధించినటువంటి రాబడి, వ్యయాల పుస్తకాలను వెంటనే సభ్యులకు అందజేస్తే వారికి కొంత అవగాహన వస్తుంది. రేపు మధ్యాహ్న సమయం వరకు ఈ పుస్తకాలను అందిస్తే బాగుంటుందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ వ్యయానికి సంబంధించిన పుస్తకాలు ఆర్థిక శాఖలో ఉంటాయి. మీరు ఇవ్వడం లేదంటే మీరు హైడ్ చేస్తున్నారని భావిస్తున్నాము. 2015-2016లో వచ్చిన బడ్జెట్ రూ.84 వేల కోట్ల ఆదాయం ఉంటుందని, 2016-2017 సుమారు రూ.97 వేల కోట్లు నుంచి రూ.లక్ష కోట్లు ఉంటుందని భావిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ ప్రకారం మనం ఆశించిన లక్ష్యాలు ఏవైతే ఉన్నాయో, వాటికి అనుగుణంగానే కేటాయించినటువంటి కేటాయింపులలో ఆ మేరకు రాబడి లేదు కాబట్టి, మనం ఆ పథకాలను సంపూర్ణంగా అమలు చేయలేము. తప్పనిసరిగా ఏ పథకాలకు కొంతపడుతుందో, ఏ పథకాలు వెనక్కుపోతాయో మాకు తెలియడం లేదు. వీటి గురించి సవంత్యం తర్వాత మీరు సమావేశాలలో చెప్పినప్పుడు మాకు గుర్తు వస్తాయి. అన్ని సబ్జెక్టుల గురించి వివరించడానికి సమయం సరిపోదు కాబట్టి, అందులో కొన్నింటి గురించి చెబుతాను. 2014-2015లో మీరు పెట్టినటువంటి రూ.లక్ష కోట్లలో రూ.62 వేల కోట్లు మాత్రమే వచ్చాయి. 60 శాతం బడ్జెట్ను మాత్రమే అమలు చేశారు. ఎస్సీలకు కేటాయించిన వాటిలో 34 శాతం, ఎస్టీలకు 42 శాతం, బి.సి.లకు సంబంధించి 52 శాతం ఖర్చు పెట్టారు. అదే విధంగా మైనారిటీలకు సంబంధించి కేవలం 30 శాతం ఖర్చు పెట్టారు. బడ్జెట్లో సుమారు రూ.1100 కోట్లు కేటాయిస్తే, కేవలం రూ.334 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. పేరుకే రూ.1100 కోట్లు కేటాయించామని చాలా గంభీరంగా చెప్పారు. అంటే మిగతా కేటాయింపులన్నీంటిని గురించి చెప్పడానికి చాలా సమయం పడుతుంది. అనేక మంది సభ్యులకు మాట్లాడటానికి అవకాశం కలగాలి కాబట్టి నేను త్వరగా మాట్లాడి ముగిస్తాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: జనారెడ్డి గారు మాట్లాడినంతవరకు మాట్లాడనివ్వాలి. అందరు జాగ్రత్తగా వినాలి. ఏమన్నా అంశాలు ఉంటే రాసుకోవాలి. అంతే కానీ వారిని డిప్రెస్ చేయవద్దని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పి వెళ్లారు. ఆ మాట ప్రకారమే మేము అందరం వింటున్నాము. మరొక విషయం ఏమంటే జనారెడ్డిగారు హైడ్ చేస్తున్నారని అన్నారు. ఇది public domainలో

ఉండేటువంటిది. దాస్తే దాగేది కాదు. మీ కళ్లముందే అవి ఉన్నాయి. ఎక్కడా కూడా హైడ్ చేసే ఆస్కారం ఉండదు. యాంబిషన్ ఉండిందవచ్చు, కొంత చేయాలన్న ఆరాటం ఉండవచ్చును, హైడ్ చేయడం ఉండదని దయచేసి తమరి ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.జనారెడ్డి: గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సభను చాలా హుందాగా ముందుకు సాగిస్తున్నందుకు ఈ విషయం మీకే కాదు మా అందరికీ చెప్పినట్లుగా భావించి సంతోషిస్తున్నాము. ఇదే సమయంలో నా ఉద్దేశ్యం హైడ్ చేయడం అంటే దాటవేయటమని అర్థం. ఈ గంటకు దాటవేయటమని అర్థం, అది దాగేది కాదు, రేపటిలోపు అవి మాకు అందుతాయని భావిస్తున్నాను. ఒక ముఖ్యమైన విషయాన్ని ఈ ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. సారదర్శకమైనటువంటి ప్రభుత్వం ఉండాలని మనం హామీలు ఇచ్చాము. సారదర్శకత కొరకే ఈ రోజు సమాచార చట్టం వచ్చింది. కానీ, వెబ్సైట్లో ఉమ్మడి ప్రభుత్వం నుండి జి.ఓలను కంటిన్యూగా ఉండనివ్వకుండా వెబ్సైట్ను నిలిపివేస్తున్నారు. దీనికి ఈ ప్రభుత్వం వెంటనే సమాధానం ఇవ్వాలి. వెబ్సైట్లో జి.ఓలు దొరకకపోవడం మూలంగా వాటి కోసం ఆఫీసర్ల చూట్టూ తిరగవలసి వస్తుంది. అదే విధంగా సమాచార చట్టం ద్వారా అప్రై చేయడానికి ప్రజలకు, మాకు ఇబ్బందికరంగా ఉంటుంది. వెబ్సైట్ను వెంటనే ఓపెన్ చేయాలని ఈ ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. హైడ్ చేస్తున్నారన్న విషయానికి ఏ విధంగా వెంటనే సమాధానం వచ్చిందో ఆ విధంగానే ఈ జి.ఓ విషయం కూడా అంత సీరియస్గా తీసుకొని వెంటనే వెబ్సైట్లను ఓపెన్ చేయించండి. ఈ బడ్జెట్ గురించి ఒకటి రెండు విషయాలను చెబుతాను. పంచాయతీ రాజ్ శాఖ విషయంలో ప్రణాళిక పద్దుల క్రింద ఎప్పుడూ కేటాయించిన మొత్తం ఖర్చు పెట్టలేదు.

12.40 | అప్పుడప్పుడు అన్నటువంటి విషయం. ఒకసారి మీకు ము. గుర్తు చేస్తున్న విషయం ఏమంటే 1956 నుండి మొన్న 2013-2014 వరకు ఇరిగేషన్ శాఖలో, 46 శాతం తెలంగాణకు, 54 శాతం రాయలసీమ, ఆంధ్రాలకు కలిపి ఖర్చు పెట్టారు. 46 శాతం తెలంగాణ కోసం ఖర్చు పెట్టడమంటే అధికమా కాదా అనే విషయాన్ని ఒకసారి ఆలోచించమని మిమల్ని కోరుతున్నాను. ఇదే సందర్భంలో, ఇప్పుడు సబ్జెక్టు వేరే పోతోంది అయినా కూడా ఒకసారి పంచాయతీ రాజ్ గురించి ఒకమాట అనేస్తే సరిపోతుంది. ఈ బడ్జెట్ సందర్భంగా ప్రధానమైన విషయాలను, ఇరిగేషన్ శాఖ గురించి కొన్ని విషయాలను వివరించదలిచాను. ఈ రోజు సాగునీటి యొక్క అత్యవసరం సాగునీటి కోసం ఆవేదన, అందుకోసం ప్రభుత్వాలు చేస్తున్న కృషి ఎంత చేసినా తీరని ఆరాటం అందుకు అనుగుణంగా ఇంకా తొందరగా సాధించాలనే మీ తునును అర్థం చేసుకున్నాం. సాధ్యసాధ్యాల గురించి

అధ్యయనం చేయకుండా, లేదా దాని యొక్క సమయం ఎంత కాలంలో ఏ విధంగా తీసుకోవాలని ఆలోచించకుండా ముందుకు సాగుతున్నటువంటి విషయాలు, ఏది ముందు తీసుకోవాలి ఏది ముందు కాదు అనే విషయంలో ప్రజలు పడేటువంటి ఇబ్బందులు చాలా ఉంటాయి.

ఈ ప్రాణహిత చేపెళ్ల విషయంలో జరుగుతున్న పరిస్థితుల్లో మీరు ఒకటి, ఇంకొకరు ఇంకొకటి, నిపుణులు మరొకటి రకరకాలుగా మాట్లాడుతున్నారు. ఈ విషయంలో పారదర్శకంగా పూర్తి కావడానికి మీరు వచ్చిన తరువాత అయినా అఖిల పక్ష కమిటీని ఏర్పాటు చేసి వెంటనే దీనిపైన అధ్యయనం చేసి చర్చలు చేసి పారదర్శకత చూపించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇప్పటికైనా వివరాల జోలికి పోకుండా వెంటనే అఖిల పక్షాన్ని ఏర్పాటు చేయండి. ప్రాణహిత చేపెళ్ల 152 మీటర్ల దగ్గర నడవటంవంటి నీరు ఉన్నది. ఆ తరువాత ఆ నీటిని ఉపయోగించవచ్చును. కాని 152 మీటర్లని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకోవడం లేదు కాబట్టి, మార్పులు, చేర్పుల విషయంలో ఆలోచించాల్సిన అవసరం వచ్చిందని, నిన్ననే మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పినట్టుగా నేను బయట నుంచి విన్నాను. ఇదే ఇప్పుడు నేను అడుగుతున్నాను. ఈ విషయంలో ఎప్పటి నుంచో చాలా మంది సభ్యులు చెబుతున్నారు. ఒకసారి ఒక రిపోర్ట్ ఇస్తుంది, ఆ తరువాత మళ్ళి వాళ్ళే ఇస్తారు. ఆ తరువాత సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఒకసారి 160 టిఎంసీ లు ఉన్నదన్నది. ఇంకొకసారి మో గవర్నమెంట్ తక్కువ పడుతుంది అన్నది. ఇంకొకసారి మో రకరకాల విషయాలు వచ్చాయి. అందుకని 152 మీటర్ల ఎత్తులో ఉందనే విషయం ఉంది కాబట్టి, మనమందరం కలిసి 152 మీటర్ల ఎత్తులోనే కట్టుకోవడానికి అనుమతించాల్సిందిగా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి, ఆ రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రికి పదేపదే విజ్ఞప్తి చేద్దాము. బిజెపి తో సహా, అన్ని పక్షాలు కూడా ప్రయత్నం చేస్తాయి. ఒకవేళ మహారాష్ట్రకు వీలు కాకపోతే ప్రధానమంత్రి దగ్గర మొర పెట్టుకొని 152 మీటర్ల ఎత్తు దగ్గర మనకు ఇప్పించే విధంగా ప్రయత్నం చేయమని కోరుతున్నాను. మా సమయంలో వివిధ కారణాల చేత ఆ 152ను పూర్తి చేయనందుకు ఇవాళ జరిగే పరిణామాలను మనమందరం అర్థం చేసుకుంటున్నాం. దానికి కారణం ఏమిటంటే 152 మీటర్ల మీద ఈ రిజర్వాయర్ ఉంటే ఇది చాలా ఎత్తైన ప్రదేశంలో ఉంది కాబట్టి శాశ్వతత్వం కొరకు తక్కువ ఖర్చుతో ప్రజల మీద పెనుభారం పడకుండా ఉండడానికి వీలుంది. ఇప్పుడు రూ.38,40 వేలది రూ.83 వేలు అయింది. దాని తరువాత దాని నిర్వహణ ఎన్ని వేలు అవుతుందో చెప్పలేము. అప్పుడే రూ.33,600 కోట్లు అవుతుందని అంచనా వేశారు. ఇప్పుడు రూ.6

నుండి 7 వేల కోట్ల వరకు నిర్మాణ ఖర్చులే అవుతాయి. ఆ తరువాత ఇంకా ఇంకా భారం పెరిగిపోయే ప్రమాదం ఉంది. అందుకని ఏ కాళేశ్వరం దగ్గర మీరు వందో నూటా ఒకటో, నూటారెండో తీసుకుంటే అక్కడ వున్నది 152, 148 నుంచి మనం కిందికి దిగొచ్చి 50 మీటర్లు కిందకు దిగి వస్తున్నాం. ఈ 50 మీటర్ల నుంచి పైకి నీళ్లు తోడేటువంటి పరిస్థితి ఏళ్ల తరబడి వుంది. ఈ ఇబ్బందిని అధిగమించాలంటే తప్పనిసరిగా హెడ్ ఎక్కువ ఉన్న చోట కట్టవలసినటువంటి అవసరం ఉంది. కాని దానికున్న అవరోధాలను పోగొట్టాలంటే మనకున్న శక్తినంతా ఉపయోగించి పోరాడాల్సివంటి పరిస్థితి ఉంది.

ఎప్పుడు కూడా రెండు ప్రభుత్వాల మధ్య ఉన్నటువంటి నది రాజీ పడకుండా లేదా కన్వెన్స్ కాకుండా లేదా ఇద్దరం ఒప్పుకోకుండా ఒప్పందం లేకుండా ప్రాజెక్టు పూర్తి కాదు. ఇది వాస్తవం. కాని ఒప్పించడం అనే విషయంలో, ఆ విధంగా కూడా 10,20 సంవత్సరాలు పెండింగ్లో ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఆ తరువాత కొన్ని సార్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిష్కరించినవి ఉన్నాయి. కొన్ని సార్లు కొందరు ముఖ్య మంత్రులు అంగీకరించినవి ఉన్నాయి. అక్కడ ఆ చీఫ్ మినిస్టర్ ఉన్నారు, ఇక్కడ ఈ చీఫ్ మినిస్టర్ ఉన్నారని మీరు చెబుతున్నారు. అక్కడ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉంది, అయినా ఏమి చేశారు అంటారు. ఏమి చేసినమో, ఏమైందో మేము కూడా మీ గందరగోళంలో పడి అంటే తెలంగాణ గొడవలో పడి ఆలస్యం అయిపోయింది. అందుచేత దాన్ని వదిలి పెట్టేయండి. వాదప్రతివాదాలతో ఇప్పుడు ఉపయోగం లేదు. ప్రజలకు న్యాయం జరగాలి, ప్రజల మీద పెనుభారం పడకూడదు, ప్రభుత్వాలు చేయకలిగే విధంగా వుండాలి. అందుకోసమే నా వాదన అనే విషయాన్ని మీరు గమనించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మీరు చూడలేదు, మన హరీష్ రావు గారు చేయి లేపారు ఆయన మాట కూడా నేనే మాట్లాడాను. విషయం ఏమిటంటే దీంట్లో ప్రధానంగా నేను రిక్వెస్ట్ చేసేది మొత్తం ఈ సభ యావత్తు, అవసరమైతే మొత్తం సభ్యులందరం ప్రధాని మోది గారి దగ్గర కూర్చోని ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించడానికి, ఆ ప్రభుత్వాలను ఒప్పించడానికి, ఇక్కడ ఎంత నష్టం జరిగిందో, ఆ నష్టానికంటే అధికంగా మహారాష్ట్ర లాభపడే విధంగా మన ద్వారా గాని కేంద్రం ద్వారా గాని ఇరుప్రక్కల నుంచి ఒప్పించడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము. ఆ విధంగా దాన్ని సాధించడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము. ఒకవేళ అది కాకపోతే మీరు పరిశీలించేటువంటి విషయం అఖిల పక్షం ద్వారా ఆలోచిద్దాము. ముందే అఖిలపక్షం అక్కడకు వెళ్లి ఈ ప్రయత్నం అంతా చేయడం సబబుగా ఉంటుంది. లేకపోతే ప్రజలకు పెనుభారం అవుతుంది. సుమారు ఇవాళ ఒక ఎకరాకు

ముప్పుయి అయిదు లేదా ముప్పుయి ఆరు వేల రూపాయలు కేవలం O&M అంటే కరెంటు ఖర్చులు నిర్వహణా ఖర్చులు. మూలధనం లేదు, వడ్డీ లేదు, పెట్టుబడి లేదు, అదంతా ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, ఇన్ని వేల కోట్లు భరించాల్సినటువంటి పరిస్థితి, అయినా భరిద్దాం ప్రజల కోసం. కాని ముందర తక్కువ ఖర్చుతో అయ్యే విధంగా సాధించే విధంగా మనం తీవ్రమైనటువంటి ప్రయత్నం చేద్దాం.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు: అధ్యక్ష, ఈ సభలో వారు చాలా అనుభవజ్ఞులు, అపారమైనటువంటి అనభవం ఉన్నవారు. We respect him, at the same time ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇప్పటికే చెప్పారు. దీని మీద లోతైన డిస్కషన్ చేయాల్సినటువంటి అవసరం ఉంది. గత ప్రభుత్వాలే చాలా ఓపెన్ గా చెప్పాయి, మేము కొంత గందరగోళంలో పడి పట్టించుకోలేదు అప్పుడు పొరపాటైంది. ఆ పొరపాటును ఎలా సరిదిద్దాలి, మన ముందున్న ఆప్షన్స్ ఏమిటి, వాటన్నింటిని కూడా మేము ఈ రోజు ఫైండ్ ఔట్ చేస్తున్నాము. కాబట్టి ప్రభుత్వమే ఈ మార్పులు చేర్పుల విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోవాలి.

పెద్దలు జనారెడ్డి గారికి మేము తెలియజేసేదేమిటంటే C.W.C. ఒక లేఖ వ్రాసింది. ఆ లేఖ కాపీ కూడా మీకు పంపిస్తాను. తుమ్మిడిహట్టి దగ్గర ప్రతిపాదించినటువంటిది, అక్కడ నీటి లభ్యత కూడా తక్కువగా ఉంది. మనకు అవసరమైన 160 టి.ఎం.సి. ల నీళ్లు తీసుకునే అవకాశం తుమ్మిడిహట్టి దగ్గర లేదనే విషయం తెలియజేస్తూ మన రాష్ట్రానికి కేంద్ర జలవనరుల శాఖ ఒక లేఖ వ్రాసింది. ఇప్పుడు మీరు 152 మీటర్ల ఎత్తులో క్లెయిమ్ 160 టి.ఎం.సి.లు మనం అక్కడ తీసుకునే అవకాశం లేదు. దానికి ప్రత్యామ్నాయ చర్యలు తీసుకునే అవసరం ఉంది.

రెండవ విషయం ఏమిటంటే, ఇవి పూర్తిగా గ్రామిణీ ద్వారా వస్తాయని అంటున్నారు. మరి దీంట్లో కూడా 39 నుంచి 40 మీటర్ల లిఫ్టు ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం అన్నీ ఆలోచించే నిర్ణయం తీసుకుంది. ఏమంటే ఒక పక్క నుంచి తప్పుడు మెసేజ్ పోవద్దని నేను మధ్యలో ఇంటర్ ఫియర్ అయ్యాను. వేరే ఉద్దేశ్యం లేదు. వారంటే మాకు చాలా గౌరవం వుంది. దీని మీద లోతైనటువంటి చర్చ సభలో ఎక్స్ క్లూజివ్ గా పెట్టుకుందాము. ప్రభుత్వం పూర్తి చిత్తశుద్ధితో, నిజాయితీతో తెలంగాణ పంట పొలాలకు నీళ్లు రావాలనే ఉద్దేశ్యంలో ఉంది. గతంలో పెట్టిన ప్రాజెక్టులు నీళ్లు వచ్చే ఉద్దేశ్యంతో పెట్టలేదు. 16,00,000 ఎకరాలకు నీళ్లు యిచ్చే ప్రాణహితలో కేవలం 11 టి.ఎం.సి. ల

రిజర్వాయర్లు ఆ రోజు పెట్టారు. ఈ 11 టి.ఎం.సి.ల రిజర్వాయర్ల కెపాసిటీతో నీళ్లు ఇవ్వలేమని C.W.C. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు లేఖ వ్రాసింది. దాన్ని 160 టి.ఎం.సి.ల కెపాసిటీకి మనం పెంచుతున్నాము.

12.50 ప్రభుత్వం అన్నీ ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకుంది. ఒకవైపు **మ.** తప్పుడు మెసేజ్ పోవద్దని నేను మధ్యలో ఇంటర్ పిన్ అయ్యాను తప్ప ఇంకొకటి కాదు. వారంటే మాకు చాలా గౌరవం ఉంది. దీని గురించి సభలో లోతైన చర్చ పెట్టుకుందాము. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో నిజాయితీతో తెలంగాణ పంట పొలాలకు నీళ్లు రావాలనే ఉద్దేశ్యముతో పెట్టాము. గతంలో నీళ్లు రావాలని పెట్టలేదు. 16 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చే ప్రాణహితలో కేవలం 11 టి.ఎం.సి.ల కెపాసిటీ గల రిజర్వాయర్లు ఆరోజు పెడితే, సిడబ్ల్యుసి ఈ వదకొండు టి.ఎం.సి.ల కెపాసిటీతో పెడితే నీళ్లు ఇవ్వలేమని వ్రాసింది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు వ్రాసింది. 165 టి.ఎం.సి.కి మనం పెంచుతున్నాము.

శ్రీ కె. జనారెడ్డి: ప్రభుత్వం చెప్పేటప్పుడు కాని లేక మమ్ములను అందరిని పిలిచి మాట్లాడినప్పుడు కాని మంత్రిగారు, ప్రభుత్వం సవివరంగా వివరాలను ఇవ్వవచ్చు. ఆ వివరాలన్నీ నాకు తెలుసు. సభకు కూడా తెలియాలి కాబట్టి ఓ.కె. అయినా నేను చెప్పేది అంతా మంచిదా, కాదా, ఇది వద్దని, ఇదే కావాలనే మీ ధోరణి ఎలా ఉందనేది చెబుతాను. మేము ప్రాణహిత ఇటునుంచే వెళ్లాలని, మీరు అక్కడి నుండి వెళ్లాలని, ఎక్కడ నుండి వెళ్లినా సాధ్యాసాధ్యాల గురించి, ఇప్పుడున్న పెనుభారాల గురించి, అసలు ఇప్పుడున్నది సరైనదా, కాదా అని ఆలోచించే అవసరాన్ని నొక్కి వక్కాణిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో 152 అడుగులు ఉంటే మీరు కూడా చెప్పారు. సంతోషమే కదా. 152 అడుగులకు ఒప్పించడానికి ఇప్పటికే మీరు ప్రయత్నం చేశారు సంతోషము. నాలుగు సార్లు వెళ్లి వచ్చారు.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు: నాలుగు సార్లు వెళ్లము. అలా చెప్పాలంటే చాలా చెప్తాము.

శ్రీ కె. జనారెడ్డి: కేంద్రంలో బిజెపి పార్టీ అధికారంలో ఉంది. రాష్ట్రంలో బిజెపి పార్టీ ఉంది బిజెపి పార్టీ వాళ్లని కూడా తీసుకుని వెళ్లి మా రాష్ట్రానికి న్యాయం జరగడానికి, 152 అడుగులు ఒప్పించడానికి మనం వెళ్లి కేంద్రంలో సాధ్యమైనంత ప్రయత్నం చేద్దాము. అందుకోసం అఖిలపక్షాన్ని ఏర్పాటు చేయమని, ప్రధానమంత్రి వద్దకు వెళ్లి మన ప్రయత్నం సాగించడానికి మీరు ఎక్కడివరకు వెళితే అక్కడికి పోదాము. అన్ని ప్రయత్నాలు చేద్దామని మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

పాలమూరు రంగారెడ్డి విషయాన్ని కూడా ఒకసారి గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. అసలు ఈ రోజు ఏ ప్రాజెక్టు అయినా సరే బెనిఫిట్ క్యాస్ట్ రేషియోలో కొంత హెచ్చు తగ్గులున్నాయి. కొంత భాగాన్ని మోయడం అంటే ఫైనాన్స్ కోడ్ లాంటి ఇతరం విషయాలు ఎన్నో ఉంటాయి. అధ్యక్షా, నీటి లభ్యత విషయం గురించి చాలా క్షుణ్ణంగా పరిశీలించకుండా ముందుకు సాగితే వచ్చేటువంటి ఇబ్బందులను బాధలను ఈ ప్రభుత్వం పరిశీలించిందా? ముందుకు సాగవలసిందే. కాని ఈ అధ్యయనం చాలా తీవ్రంగా త్వరగా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రాణహిత చేవెళ్ల గురించి అఖిల పక్షంతోపాటు వెంటనే వెళ్లాలి. రెండు మూడు నెలల్లో జరిగిపోతుంది అది కూడా సేవసల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హైడ్రాలజీకి వెంటనే తెలియ పరచాలి. ప్రాణహిత చేవెళ్ల, కాళేశ్వరం అన్నిటి గురించి వెంటనే వెళ్లాలి ఏర్పాటు చేయమని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. పాలమూరు రంగారెడ్డి విషయంలో సర్ప్లస్ వాటర్ మీద ఆధారపడి మన ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలున్నాయి. నెట్టెంపాడు, కల్వకుర్తి, ఎఎమ్ఆర్ ప్రాజెక్టులున్నాయి. కోయిలసాగర్ కు అస్యూర్డ్ వాటర్ ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టులకు మనకు ఆల్టర్నేట్ 77 టిఎమ్సిల నీరు కావాలి. ఇంకా కల్వకుర్తికి 15 టిఎమ్సిల నీరు ఇంకా కావాలని మొదలు పెట్టాము. అంటే సుమారు 92 టిఎమ్సిల నీటి కెపాసిటీతో మన నిర్మాణం జరుగుతుంది. ఈ విషయంలో గమనించవలసిన అంశం ఏమిటంటే సర్ప్లస్ నీరు ఎంత ఉందనే విషయం లెక్కలు కట్టి ఉంటారు. మీరు ఎలా లెక్కలు కట్టారో మీ వివరణలో వివరించండి. భీమాకు అస్యూర్డ్ వాటర్ ఉన్నది. నెట్టెంపాడుకు, కల్వకుర్తికి, ఎఎమ్ఆర్ ప్రాజెక్టులకు లేదు. అందుచేత .....

శ్రీ కడియం శ్రీహరి: ఎన్ఎల్బిసికి ఉంది.

శ్రీ కె. జనారెడ్డి: లేదు, లేదు. ఓకే. ఉంటే సంతోషం. నాకే కాక దేశానికి, రాష్ట్రానికి సంతోషం. వారు తరువాత కరకట్ట చేసుకుంటారు. ఎఎమ్ఆర్ ప్రాజెక్టు అఖిల పక్షం అన్ని పార్టీలు కలిసి ఆనాడు వెళ్లాము. 30 టిఎమ్సిల వాటర్ తెలంగాణకు అన్యాయం జరిగింది. ఆ రోజు అంగీకరించి, ఆ విధంగా మొదలు పెట్టిన ప్రాజెక్టు. దీని గురించి ఆరోజు సిడబ్ల్యుసికి వ్రాశారు, ప్రాసెస్ లో ఉంది. 30 సంవత్సరాలు సడిచినా ఏమీ జరగలేదు. విషయం అదీ సంగతని చెప్పే విధానం రెండు రాష్ట్రాలకూ లేదు. 77+15 కల్వకుర్తికి 92 టిఎమ్సి కాని, ఉమ్మడి రాష్ట్రం ఉన్నప్పుడు 150 టిఎమ్సికి ఇచ్చాము, ఇప్పుడు 77 టిఎమ్సికి ఇచ్చారు. 225 టిఎమ్సిల మీద ఆధారపడి నిర్మాణం చేస్తున్నాము. కాని ఏ నిర్మాణం పూర్తి కాలేదు, ఎవరూ

సఫిషియంట్ గా వాడుకోలేదు. ఈ లోపల బ్రిజెస్ కమిటీ బ్రిజ్యూనల్ వచ్చింది. ఆ బ్రిజ్యూనల్ ఆల్టర్నేట్ నోట్లపై చేయలేదు కాని నిర్ణయం చెప్పారు. సర్ప్లస్ లో ఉన్న వాటర్ ను తిరిగి మహారాష్ట్ర ద్వారా కర్నాటకకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కు పంపేశాడు. ఆ వాటర్ లో ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ 194 టిఎమ్సిలు వచ్చాయి, 254 టిఎమ్సిలు కర్నాటకకు ఇచ్చారు. ఒకేసారి ఇప్పుడు సుప్రీంకోర్టు మన వాదనలను ఒప్పుకుంటే వెంటనే ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం మొదలవుతుంది. ఈ సంవత్సరం అస్యూర్డ్ వాటర్ రాలేదు. సర్ప్లస్ వాటర్ కు ఇబ్బంది ఉన్నది. అలా అయినా మనకు 194 టిఎమ్సి నీళ్లు రావాలి. వాటర్ వస్తుందనుకుంటే 194 టిఎమ్సిలు రావాలి. 194 టిఎమ్సిలలో మన పేరింగ్ అంటే మీరందరూ వాదించినట్లుగా నేను కూడా మీతోపాటు కలిసి సగభాగం రావాలని కొట్లాడతాము. మీకు సహకరిస్తాము. అయినా 194లో 87 మనకు రావాలి. 92 టిఎమ్సిలు సర్ప్లస్ వాటర్ మనకు రావాలి. కాని ఈ 92 టిఎమ్సిలు కూడా లేదు. అది వాడుకోవడానికి కూడా లేదు. అదే లేదంటే, రంగారెడ్డి పాలమూరుకు ఇంకెక్కడి నుండి సర్ప్లస్ వాటర్ వస్తుంది? ఈ విషయంలోనే ఇంకొక ప్రమాదం ఉంది. నెట్టెంపాడు, కల్వకుర్తి, ఎఎమ్ఆర్ ప్రాజెక్టులున్నాయి. ఎఎమ్ఆర్ కు అయినా క్రింద ఉంటే టన్నెల్ ద్వారా గుంజుకోవడానికి వీలుంటుంది. కాని ఈ నీరు వాడుకోవడానికి 90 రోజులు లిఫ్టింగ్ పెట్టుకున్నారు. ఇక్కడ అనాలసిస్ ఏమిటంటే అంతకు ముందు సర్ప్లస్ వాటర్ మీద ఆధారపడినా ఐదు సంవత్సరాలకు గాను రెండు సంవత్సరాలలో వస్తుందని నిర్మాణం చేపట్టాము.

1.00 | అవతల వారి వాటా తీసుకున్న తరువాత మనకు **30**
మ. రోజులు సమయం ఉంటుంది. **30** రోజుల లోపలే మనం

నీటిని తీసుకోవాలి. నెట్టెంపాడు కల్వకుర్తికి సంబంధించి లిఫ్ట్ పెట్టాము. **30** రోజులలోనే నీళ్లు లాక్కోడానికి వెంటనే పంపులను పెట్టాలి, కెపాసిటీని పెంచాలి, ఎలక్ట్రిసిటీని ఉపయోగించుకోవాలి. అప్పుడే ఈ ఎనిమిది లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు అందుతాయి. ఎనిమిది లక్షల ఎకరాలకు విఘాతం కలగకుండా చూడాలి. ఏ ప్రభుత్వానికైనా ఇది ప్రధాన బాధ్యత అని మనవి చేస్తున్నారు. ఇది ఒక పద్ధతి. పాలమూరు, రంగారెడ్డి జిల్లాలకు సంబంధించి మీరు నీటిని ఏ విధంగా తీసుకొస్తారు? మీరు ఏ విధంగా నీటిని తెస్తామన్నా మీకు కోఆపరేట్ చేస్తాము. కాని **30** రోజులలోనే నీటిని తెచ్చుకోవాలి. కెపాసిటీని వెంటనే పెంచాలి లేకపోతే నీళ్లు సరిపడా రావు. అది కూడా **4** టిఎమ్సిలు తీసుకోవాలి. పంపులు పెట్టకపోతే నీళ్లు రాకుండా మధ్యలో ఆగిపోయే ప్రమాదం ఉంటుంది. పోతిరెడ్డి పాడు ద్వారా

44,000 క్యూసెక్కుల నీటిని తెచ్చుకోవచ్చని ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో అనుకున్నారు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఉంటే కనుక, అడ్జస్ట్ చేసి, కన్వెయ్స్ చేసి అవసరం ఉంటే 44,000 క్యూసెక్కులు తీసుకోడానికి అవకాశం ఉండేది. ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ మనకంటే వాళ్లకు ఒక చుక్క కూడా ఎక్కువ పోవడానికి నీళ్లు లేదని మనవిచేస్తున్నాను. వాళ్లు గేట్లు తెరుస్తామంటే పోలీసులను పెట్టినా సరే అడ్డుకోవాలి. ఆ విధంగా ఆపలేకపోతే ఏమి చెయ్యలేము, నీళ్లంతా అటు వెళ్లిపోతాయి. ఇక్కడ నీళ్లు ఉండవు. మీరు మాట్లాడడానికి అవకాశం లేదు. ఏమాత్రం నర్సన్ వాటర్ కి సంబంధించి మనకంటే ఎక్కువ వెళ్లడానికి అవకాశం ఉండకూడదు. ట్రైబ్యూనల్ నిర్ణయించినా, గవర్నమెంట్ నిర్ణయించుకున్నా, ఇద్దరి మధ్య ఒప్పందాలు జరిగినా, వారికి ఒక్క చుక్క కూడా నీరు ఎక్కువ పోవడానికి అవకాశం ఉండకూడదు. వాళ్లు నీళ్లు ఎక్కువ తీసుకోలే ప్రమాదం ఉంది. దానిని నిరోధించే మెకానిజాన్ని వెంటనే తయారుచెయ్యాలి. అది బోర్డ్ ద్వారా కంట్రోల్ చేస్తారో లేక ఏ పద్ధతిలో చేస్తారో చూడండి. నీటి వాటాకు సంబంధించి కోర్టులో కేసు ఉంది. నీళ్ల విషయాన్ని అధ్యయనం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. 23 వేల కోట్ల రూపాయలు ఈ ప్రాజెక్టుకు ఖర్చు అవుతుంది. ఎంత ఖర్చు అయినా ఫరవాలేదు, ప్రజలకు నీళ్లు ఇవ్వాలి. పరిస్థితులలో ఎక్కడైనా చిక్క వస్తే, ఆ ఇబ్బందులను అధిగమించడానికి మీరు చేపట్టే మెకానిజం ఏమిటి? ఆ ఆలోచనను మాకు అందించడని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. ప్రజల మీద భారం పడకుండా ఉండడానికి మనం మందుజాగ్రత్తగా ఉండాలి. అందుకోసం మొదలుపెట్టిన ప్రాజెక్టులను సత్వరమే పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మొదలుపెట్టిన 3-4 ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసి సంవత్సరంలోనో, ఆరు నెలలోనో నీళ్లు ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తే ప్రజలకు చాలా ఉపయోగంగా ఉంటుంది. మీరు అధ్యయనం చేసి ఉంటారు. జలయజ్ఞంలో భాగంగా 47 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లిస్తామని అన్నారు. ఇప్పటికే 8 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లిచ్చామని చెబుతున్నారు. ఆ మాట మేము చెప్పాము, మీరు కూడా చెబుతున్నారు. మంత్రి గారు కాస్త రిస్క్ చేసుకోండి. ఆ విషయాన్ని మేము చెప్పాము, మీరు చెప్పారు, ఏంటి తేడా? ఎస్ఆర్ఎస్పికి సంబంధించి ఫేజ్. 2 లో నాలుగు లక్షల ఎకరాలలో మూడు లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చామని చెప్పారు. మేము రెండు లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చామని చెప్పాము. మీరు మూడు లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇచ్చామని చెబుతున్నారు. ఎస్ఆర్ఎస్పికి సంబంధించి నల్గొండ జిల్లాలో నీళ్లు పారుతున్నాయా? వరంగల్ జిల్లాలో లక్షా పదిహేను వేల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వాలి. కడియం శ్రీహరి గారు అక్కడ కూర్చొని

ఉన్నారు. వారు అంతకు ముందు ఇరిగేషన్ మినిస్టర్ గా పనిచేశారు. ఆ విధంగా పారుతుందా అని నేను అడుగుతున్నాను. కాలువలు తవ్వారు. నీటికి సంబంధించిన ఇబ్బందులు చాలా ఉన్నాయి. ఆ మధ్య హర్షిరావు గారు చూశారు. ఎస్ఆర్ఎస్పి నుండి ఒక కాలువను బాగు చేస్తే ఎక్కువ క్యూసెక్కుల నీళ్లు వస్తాయని చెప్పారు. ఏదైతే ఏమిటి, 8 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లందించామన్నారు. అది పోనూ నుమారు 39 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వాలి, చేపెళ్ల, రంగారెడ్డిలో 16 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇస్తామన్నారు. ఆ ప్రాసెస్ జరుగుతుంది కాబట్టి, 16 లక్షల ఎకరాలు పోతే, ఇంకా నుమారు 24 లక్షల ఎకరాలకు నీటిని అందించవలసి ఉంటుంది. మిగిలిన 24 లక్షల ఎకరాలలో 8 లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన నీటిని మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోనే ఇవ్వవలసి ఉంది. అగ్రిమెంట్ వాల్యూ ప్రకారం ఈ 24 లక్షల ఎకరాలకు కేవలం రూ. 16,000 కోట్లు అవుతుంది. ఎస్కెలేషన్ ని దృష్టిలో పెట్టుకుంటే, ఇటీవల విడుదల చేసిన బీఓ ప్రకారం ఇంకా కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయల ఖర్చు పెరుగుతుంది. రీ ఇంజనీరింగ్, రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్ ఇలా ఏవైనా కావచ్చు, ఖర్చు పెరిగే అవకాశం ఉంది. ఆ విధంగా 30-35 వేల కోట్ల రూపాయలు పెరిగే అవకాశం ఉంది. ఆ డబ్బుతో 24 లక్షల ఎకరాలకు ఈ రెండు సంవత్సరాలలో నీళ్లు ఇస్తే ప్రజలు సంతోషిస్తారు. ఆ విధంగా చేస్తే మిగిలిన విషయాలపై కూడా ప్రజలకు నమ్మకం కలిగే అవకాశం ఉంటుంది. మొదలు పెట్టిన పనికి అంటే, 34 వేల కోట్ల రూపాయలతో 24 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వకుండా మిగతా విషయాలలో వాదోపవాదులు, చర్చలు ఎందుకు?

శ్రీ టి. హరీష్ రావ్ : మీ సూచనను స్వీకరిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : మీకు చాలా చాలా ధన్యవాదాలు. ఈ ప్రభుత్వానికి నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, ఈ 24 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీటిని ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేయండి. ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టినా సరే ఆ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చెయ్యండి. ఏఎంఆర్ ప్రాజెక్టు ద్వారా, టన్నెల్ ద్వారా, గ్రావిటీ ద్వారా నీళ్లు వస్తే లాభం చేకూరుతుంది. పోలిరెడ్డి పాడు ప్రాజెక్టు ద్వారా నీళ్లు తీసుకోడానికి వాళ్లు అక్కడ ప్రయత్నం చేస్తే, మనం ఇక్కడ టన్నెల్ ఓపెన్ చేసి, గ్రావిటీ ద్వారా నీళ్లు తీసుకోవచ్చని మనవి చేస్తున్నాను.

1.10 మ. అందుకని ఇవి తొందరగా కావాలంటే అవసరమైన నిధులను కేటాయించి అత్యవసరమైన ఆ కెనాల్ ను సాధ్యమైనంత త్వరగా పూర్తిచేస్తే ప్రభుత్వానికి మరియు ప్రజలకు మేలు జరుగుతుందని గుర్తు చేస్తున్నాను.

(డెప్యూటీ సీ.ఎం శ్రీ కడియం శ్రీహరి గారి నుంచి అంతరాయం)

నాకు చేత కాలేదనే సుప్రస వచ్చావు కదా. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు నేను చేసిన కృషి ఫలితమే A.M.R ప్రాజెక్టు. లేదంటే ఈరోజు ఆ ప్రాజెక్టు ఉండేది కాదు. అధికార పార్టీ సభ్యులకు కావాలంటే రేపు సంబంధిత బుక్ లెట్ ఇస్తాను. బి.జె.పిలో ఇంద్రసేనారెడ్డి గారు, జైపాల్ రెడ్డి గారు, ఇంకా కొంతమంది బ్రతికి ఉన్నవాళ్లు 20 మంది ఆ కమిటీలో సభ్యులుగా ఉన్నారు. నేను ఒక్కడినే వాదించాను. అక్కడ వారిచ్చిన అబ్జర్వేషన్లు కొన్ని ఉన్నాయి. ఆ తరువాత దానికి శంకుస్థాపన చేయించి పనులు మొదలు పెట్టించి ఆ కార్యక్రమం కొనసాగింపు చేయడం వలన నేడు

AMR ప్రాజెక్టు ద్వారా నల్గొండ జిల్లాలో రెండున్నర లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందుతున్నది. అయినప్పటికీ సదరు ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి పనులు ఇంకా పూర్తి స్థాయిలో చేయాల్సి ఉన్నది. కానీ గడచిన ముప్పై సంవత్సరాలలో పనులను వేగవంతంగా పూర్తి చేయడంకు బాధ పడుతున్నాను. ప్రస్తుతం టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం పెండింగులో ఉన్న పనులను పూర్తి చేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

ఇరిగేషన్ విషయంలో ఇంతకంటే ఇంకా ఎక్కువ అవసరం లేదు. టూకీగా 24 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించేందుకు పెండింగు పనులను పూర్తిచేస్తే సరిపోతుంది. ఇందుకు సంబంధించి ముఖ్యమంత్రి గారికి ఇరిగేషన్ విషయంలో ఇప్పటికే మూడు, నాలుగుసార్లు రాతపూర్వకంగా విజ్ఞప్తులు చేయడం జరిగింది. మరొక ప్రధానమైన విషయమేమిటంటే ఒక టి.ఎం.సి వాటర్ ద్వారా 15వేల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించడం అనే అంశం వీలు కాదు. ప్రభుత్వం ఆ రకంగా దేవాదుల, ప్రాణహిత, పాలమూరు-రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టులలో దీనిని ప్రతిపాదించారు. ఒక టి.ఎం.సికి 10వేల ఎకరాలు పారడమే అతి కష్టంగా ఉంటే 15వేల ఎకరాలు పారడానికి ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితే కాకుండా దాంట్లో డ్రైవ్, సూక్ష్మ బిందు సేద్యాన్ని పెడతామన్నారు. ఇది పెట్టడానికి డి.పి.ఆల్లో ఎలాంటి ప్రావిజన్ పెట్టలేదు. ఒకవేళ ప్రావిజన్ పెడితే సుమారు రూ.2 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది. ఈ విషయాన్ని గమనించమని నేను తెలుర్లు రాయడం జరిగింది.

పాలమూరు-రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మన రాష్ట్రంలో సుమారు మూడున్నర లక్షల ఎకరాలు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కింద ఉంటే వివిధ పరిస్థితులలో రెండున్నర లక్షల ఎకరాలు డిఫెండ్ అయ్యాయి.

కేవలం వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడితే పొలాలకు సాగునీరు అందుతుంది. కొత్తగా చేపట్టే ప్రాజెక్టులకు వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టుకుంటూ ఉన్న లిఫ్టులను బాగుచేయడానికి వెయ్యి కోట్లు ఖర్చు చేయకపోతే ఎలాగని ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని నిలదీస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా నేను కొన్ని తెలర్లను ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రి గారికి, ముఖ్యమంత్రి గారి అడ్వైజర్ గారికి, ఇరిగేషన్ సెక్రటరీ గారికి కూడా పంపించాను. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి మరొక్కసారి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. సర్ప్లస్ వాటర్ మీద కూడా రీడింగ్స్ తెప్పించి పది సంవత్సరాల డేటాను కలెక్ట్ చేసి ఎంత నీరు ఎక్కువ వచ్చింది, ఎన్ని రోజులు వస్తాయనేది అధ్యయనం చేసిన తరువాత 24 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించేందుకు ముందుకెళ్లాల్సిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

(ఈ దశలో సంబంధిత ప్రతులను గౌరవ సభాపతి గారికి పంపించారు)

బడ్జెట్ విషయంలో భాగంగా రెండు విషయాలను ప్రభుత్వానికి గుర్తుచేస్తున్నాను. పంచాయతీరాజ్ కు శాఖ ఆధ్వర్యంలో ఉన్న గ్రామాలలో రోడ్లు వేసిన తరువాత దానిని గొప్పగా సభాతో సభివ్యక్త అని ఈ ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం 2003-04 నుంచి 2013-14 వరకు సుమారు 12వేల కిలోమీటర్లు పంచాయతీరాజ్ లో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల నిధులు, ఆ తరువాత వివిధ రకాల నిధులతో 12వేల కిలోమీటర్ల మేరకు బి.టి రోడ్లను వేశాము.

శ్రీమతి ఎం. వద్దా దేవేందర్ రెడ్డి (మైకు లేకుండా): ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వేయించి ఉంటారు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి గారు: ఒక్క తెలంగాణ ప్రాంతంలోనే వేశాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ గురించి ఇక్కడ మాట్లాడటానికి అవకాశం లేదు. గౌరవ డెప్యూటీ స్పీకర్ గారు రికార్డులను తెప్పించుకొని పరిశీలిస్తే తెలంగాణ ప్రాంతంలో వేయించామా లేదంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వేయించామా అనేది తెలుస్తుంది. ఒకవేళ నేను చెప్పినట్లుగా తెలంగాణ ప్రాంతంలో వేయలేదంటే ఈ శాసనసభలో నేను ఉండను. నేను అథారిటీటీవ్ గా మాట్లాడుతున్నాను. మా ప్రభుత్వం 2003-04 నుంచి 2013-14 వరకు సుమారు 12వేల కిలోమీటర్లు బి.టి రోడ్లు వేయగా అప్పుడు రూ.20 లక్షలు ఖర్చు అయ్యేది ఇప్పుడు రూ.48 లక్షలు అవుతున్నది. అందుకనే మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నదేమిటంటే మీరు చేస్తున్న డబుల్ లేన్ రోడ్లు ఎక్కడ అవసరం ఎక్కడ అవసరం లేదో ఆలోచించి చర్యలు చేపడితే బాగుంటుంది. రోజు మొత్తంలో

రెండు బస్సులు కూడా తిరగని ఏరియాకు ఎక్కడైనా సింగిల్ రోడ్డు సరిపోతుంది. ప్రభుత్వమంటే ఒక కుటుంబంలో ఉన్న సొమ్మును ఎంత పొదుపుగా వాడి కుటుంబాన్ని చక్కగా నిర్వహణ చేస్తామో ఆ రకంగా నిర్వహణ చేయాలి. ఆ విధంగా నిర్వహణ చేయాలని ప్రభుత్వానికి నూచిస్తున్నాను. కాబట్టి ఎక్కువగా బస్సులు గానీ లారీలు గానీ తిరగని రోడ్లకు సంబంధించి ఉన్న సింగిల్ రోడ్లను చక్కగా మరమ్మతులు చేస్తే బాగుంటుంది, ఆ విధంగా ప్రభుత్వ ఖజానాపై భారం కూడా తగ్గుతుంది. ఉన్న నిధులతో అదే మండలంలో ఇంకొకచోట అవసరమైనచోట డబుల్ లేన్ రోడ్లు వేయండి. మా ప్రభుత్వం పది సంవత్సరాలలో 12వేల కిలోమీటర్ల బి.టి రోడ్లు వేయించడమంటే ఈ ప్రభుత్వం కూడా మా పద్ధతిలోనే ఇప్పటివరకు పోతున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది. పంచాయతీరాజ్ శాఖలో సుమారు నాలుగువేల కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేశారు. నాకు సమాచరమున్నంతమేరకు ఇప్పటివరకు రూ.1200 కోట్లు పేమెంట్లు చేసినట్లుగా అర్థమవుతున్నది.

మ. ఇంకా రూ.2800 కోట్ల రూపాయల పని చేయాల్సి ఉంది. ఇంకనూ మీకు మూడు సంవత్సరాల సమయం మాత్రమే మిగిలి ఉన్నది. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో ఈ విధంగా ఖర్చు చేసినట్లైతే, ఈ మంజూరు చేసిన రోడ్ల పనులకే ఇంకో రెండు సంవత్సరాల సమయం పడుతుంది. పంచాయతీ రాజ్ విషయంలో ఇప్పుడు మంజూరు చేసినవి చేయడానికి ఇంకో రెండు సంవత్సరాలు పడుతుంది. అదే ఆర్ అండ్ బి విషయంలో రూ.12 000కోట్లు మంజూరు చేశారని మీరు ఉదయం ఇచ్చిన పేపర్ లో ఉన్నది. ఆ తరువాత రెస్యూవ్ మొదలైనవి పోగా రూ.9000కోట్ల పని నిర్మాణంలో ఉన్నది. కొన్నింటికి అగ్రిమెంట్ కాలేదు. మరికొన్ని అగ్రిమెంట్ జరిగి నిర్మాణం మొదలు పట్టలేదు. నువ్వు ఏటా రూ.2500 కోట్ల మేరకు పని చేయాలి. (గౌరవ మంత్రి గారిని నువ్వన్నందుకు సారీ) అంతకు ముందు రూ.2500 కోట్లు, ఈ సంవత్సరం రూ.2000 కోట్లు కేటాయించట్లుగా ఉన్నది. ఇంచుమించు రూ.4500కోట్లను పెట్టారు. అనగా ప్రతి ఏటా రూ.2500 కోట్ల చొప్పున పని చేస్తే సుమారు మూడు నుంచి నాలుగు సంవత్సరాలు పడుతుంది. మీకు ఈ సమయం అయిపోయింది. మరల మీకు వచ్చే జీ.ఓలు లేవు. లాస్ట్ ఇయర్ జీ.ఓలు, కాగితాలు ఇస్తారు. పనులు మొదలు పెట్టారు. దబ్బాల్.

(అంతరాయం)

మీరు ఒక్కసారే రూ.15000 కోట్లకు పనులిచ్చి, ఆ

రూ.15000 కోట్లకు పనులివ్వడాన్ని చూసి మీరు సంతసిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిందన్న ఆత్మ తృప్తి. ఇవి మూడు సంవత్సరాలు సాగుతాయని చెబుతున్నాను. అవసరమైతే మరో పది కోట్ల రూపాయలని ఇవ్వమని చెబుతున్నాను. పంచాయతీ రాజ్ విషయంలో మరో రూ.1000-1500 కోట్లను గ్రామీణ ప్రాంతాలకు ఇవ్వాలి ఉన్నది. ఆర్ అండ్ బి విషయంలో ఉన్నది సరిపోతుంది. గత ప్రభుత్వం కూడా కిలోమీటర్ల వైజ్ గా చాలా దగ్గరగా ఉన్నదని, మీరు కూడా చేయాలని, చేసినదాంట్లో దానిని, దీనిని కూడా పోల్చే ముందు, విమర్శించే ముందు గుర్తుంచుకుంటారని ఈ విషయాన్ని చెబుతున్నాను. మిమ్మల్ని విమర్శించి, నెగటివ్ చెప్పడానికి మాత్రం చెప్పడం లేదు. మిమ్మల్ని పాజిటివ్ లైన్ లో పట్టుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఎనర్జీ సబ్జెక్టును చకచకా పూర్తి చేస్తాను. బాధ కలుగకుండా విషయాన్ని అర్థం చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఎనర్జీ విషయంలో మొత్తం కంట్రీలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి డిమాండ్ కన్నా 2శాతమే తగ్గింది అనే విషయాన్ని నిన్ననే ఒకసారి చెప్పాను. గత ప్రభుత్వాలే ఇంత తక్కువ కొరతకు చేరుకునేలా చేశాయని తెలియజేస్తున్నాను. స్వతంత్రం వచ్చి 60 సంవత్సరాలు దాటినా కూడా ఈ దేశంలో ఇంకా విద్యుత్ కనెక్షన్ లేని 13-14వేల గ్రామాలున్నాయని ప్రధాని మోదీగారు చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని స్వీకరిస్తున్నాము. ఇదే విషయాన్ని మీరు కూడా అప్పుడప్పుడు అంటుంటారు. మంత్రి రామన్న గారు ఈ విషయాన్ని వినాలని కోరుకుంటున్నాను. అధ్యక్షా, ఈ దేశంలో ఉన్న 6 లక్షల గ్రామాల్లో కేవలం 15వేల గ్రామాలు మాత్రమే మిగిలాయంటే, ఆ ఆరు లక్షల గ్రామాలని పూర్తి చేసిన ఘనత గత ప్రభుత్వావిది కాదా అని అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా ఈ రాష్ట్రంలో కూడా మేము మొదలుపెట్టిన భూపాలపల్లి ప్రాజెక్టుని మీరు పూర్తి చేశారు. సింగరేణి, జైపూర్ విషయంలో 1200 మెగావాట్లకు గాను 600 మెగావాట్లు మాత్రమే పూర్తయ్యింది. మిగతా రెండు, మూడు నెలల్లో వస్తుందంటున్నారు. భూపాల పల్లి, జైపూర్ లను ఆ రోజు చేసినందునే ఈ రోజు కంటే కలుకలు తగ్గింది. వివిధ కారణాల వల్ల, కాంట్రాక్టర్ జాప్యం వల్ల ఆలస్యం అయ్యింది. మనందరం కలిసి చేసిన ఏ ప్రాజెక్టు కూడా 4-5 సంవత్సరాల కన్నా తక్కువ సమయంలో పూర్తి కాదు. 48 నెలల్లో పూర్తి కావాలనే సెంట్రల్ గైడ్ లైన్స్ ఉన్నాయి. ఒక్కోసారి రెండు, మూడు నెలలు ముందుకు పోవచ్చును. ఒక సంవత్సరం పైకి పోవచ్చు. మీరు చేసిన, మేము చేసిన సింగరేణి చేయడానికి 5 సంవత్సరాలు పట్టింది. భూపాల్ పల్లి ప్రాజెక్టు 6 సంవత్సరాల సమయం పట్టింది. ఆ 1800 మెగావాట్ల కంట్రాక్టు వల్ల రాష్ట్రానికి

మేలు జరిగింది. ఎన్టీపీసీ కొరకు కొట్లాడుదాం. త్వరగా పూర్తి చేద్దాము. పదే పదే మేము చేయలేదనొద్దు. రాబోయే కొన్ని పరిస్థితులను మీ దృష్టికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. ఈ రోజు మొదలు పెట్టిందే కానీ టేకాఫ్ కాలేదు. యాదాద్రి ఇప్పుడే మొదలు కాదు. సోలార్, భద్రాద్రి. భద్రాద్రి విషయంలో ముఖ్యమైనది మణుగూరు. అధ్యక్షా, సబ్ క్రిటిక్ 2 X 270 మెగావాట్ల ప్రాజెక్టుని 33 నెలల్లో పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు. బిహెచ్ఈఎల్తో ఈ విషయమై ఒప్పందం జరిగిందన్నారు. దానిలో ఇప్పటికే ఆలస్యం జరిగింది. వారు చెప్పిన పరిస్థితుల్లో వచ్చే పరిస్థితి లేదు. సూపర్ క్రిటిక్ కు సబ్ క్రిటిక్ కు ఆరు నుంచి ఎనిమిది నెలలు తేడా ఉంటుంది. మాకు తెలిసినంత వరకు ఉత్పత్తి ఖర్చు, మిగాతా ఖర్చులన్ని కలుపుకొని 2 X 270 మెగావాట్ల సామర్థ్యం కల సబ్ క్రిటిక్ కు ప్రతి సంవత్సరం సుమారు రూ.300-400 కోట్ల రూపాయల నష్టం కలుగుతుంది. ఇది 25 సంవత్సరాల ప్రాజెక్టు. కావున, ఈ మణుగూరు మూలనా సుమారుగా 7500 కోట్ల రూపాయల నుంచి పది వేల కోట్ల రూపాయల మేరకు నష్టం జరిగే పరిస్థితి ఉన్నది. సూపర్ క్రిటిక్ ప్రాజెక్టు విషయంలో 6 నెలలు అధిక సమయం అయినప్పటికీ, ఎంత డబ్బెనా ఖర్చు ఆ సాంకేతికమైన కొనుగోలు చేసుకున్నట్టే సాధ్యమైనంత మేరకు ఈ రాష్ట్రానికి భారం కలుగకుండా ఉంటుందని మీ అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. గతంలో ఈ విషయం గురించి తెలియజేసిన సందర్భంలో అధ్యయనం చేయమనే చెప్పాను కానీ, ఇంతవివరంగా చెప్పలేదు. ఫర్టీఫ్ థర్డ్ రాష్ట్రం నుంచి వెయ్యి మెగావాట్లను కొనుగోలు చేయాలని అనుకున్న విషయంలో కారిడార్ లేనందున ఒకటి రెండు సంవత్సరాల సమయం వడుతుంది. కరెంటు ఏ రేటు కొంటున్నారనే విషయాన్ని తెలియజేయలేదు. విద్యుత్ ని ఏ రేటుకు కొంటున్నారనే విషయాన్ని విద్యుత్ శాఖ మంత్రి గారు తెలియజేసినట్టే పరిస్థితిని, గిట్టుబాటు ప్రకారం ఏమైనా సలహాలు ఇవ్వడానికి మాకు కూడ అవకాశం ఉంటుంది. కారిడార్ ని సుమారు రెండు సంవత్సరాల సమయం పట్టి, ఆ కరెంటుని మనం తీసుకోకపోతే, ఆ రేటు యూనిట్ కు రూ. 5.25 లేదా రూ.5.50 అవుతుందనుకుంటే, కారిడార్ పూర్తైతే ఉత్తర భారతదేశంలో కావాల్సిన మేరకు కరెంటు ఉన్నది. అక్కడ రూ.4.25 నుంచి రూ. 4.50 లకే యూనిట్ విద్యుత్ దొరుకుతుంది. మనం సంవత్సరాల తరబడి కావాల్సినంత కొనుగోలు చేసుకోవచ్చు. అటువంటి భారాన్ని వడకుండా చూడాలని, ఆ విధంగా అల్పంగా ఉండాలని, అధ్యయనం చేయమని, పోల్చి చూసుకోవాలని ప్రభుత్వానికి పదేపదే విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

1.30 | సోలార్ విద్యుత్ విషయంలో చాలా మంది బయట నుండి **మ.** వచ్చేవారు 4.25 పైసలకు ఇస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఇది వాస్తవమా? ఒకవేళ ఇది వాస్తవమైతే మీరు 5.50-5.70 పైసలకు ఎందుకు అగ్రిమెంట్ చేసుకున్నారు? ఈ విధంగా చేస్తే రాష్ట్రానికి నష్టం కాదా. ఈ అగ్రిమెంట్ ను వెనక్కు తీసుకుని 4.25 పైసలకు ఇచ్చేవాళ్లతో అగ్రిమెంట్ చేసుకుంటే ఈ ప్రభుత్వానికి లాభం, ఉపయోగము, ప్రజలకు న్యాయమని చెబుతున్నాను. కరెంట్ విషయంలో జెన్ కో బ్యాక్ డౌన్ చేస్తున్న మాట వాస్తవం కాదా? జెన్ కో ప్రొడక్షన్ లో కొంత అంటే రోజుకు వందో, రెండోదలో, ఐదోదలో ఆపేసుకుంటున్నారు. ఎందుకు ఆపేసుకుంటున్నారు? ప్రైవేటు వాళ్ల వద్ద ముందు జాగ్రత్త చర్యగా 15వందలో, 2వేల కోట్లకో అగ్రిమెంట్ చేసుకున్నాము. ఆ అగ్రిమెంట్ ప్రకారం మనం కొనాలి. ఎందుకంటే పీక్ డిమాండ్ ఉన్నప్పుడు కష్టమని అగ్రిమెంట్ చేస్తున్నారు. అందులో తప్పు లేదు. కానీ, ఏదైనా 85 శాతం కరెంట్ మనం కొనకపోతే పెనాల్టీ కట్ అవుతుందని ఒప్పందం ఉంది. అంటే ఏ కంపెనీ వద్ద నుండైనా మనం 6 రూపాయలకు కరెంట్ కొంటూ ఆపేస్తే ఆ కంపెనీకి ఒక యూనిట్ కు 1.25 పైసలు పెనాల్టీ ఇవ్వాలి. కానీ, మన జెన్ కో కంపెనీ వద్ద కరెంటును ఆపుకుని బయట కొంటున్నట్టుగా మాకు సమాచారం ఉంది. అంటే జెన్ కో కంపెనీ 500 యూనిట్లు ఆపుకుని అక్కడ 500 యూనిట్లు 6 రూపాయలకు కొనాలి. మన జెన్ కో కంపెనీ వారు వారికి స్థిర ఛార్జి 2-3 రూపాయలు కట్టాలి. అంటే ఈ 2+6=8 రూపాయలు అవుతుంది. కానీ వారిది ఆపేసి మనం తీసుకుంటే రూ.3.80 పైసలు జెన్ కో కు చెల్లించాలి, రూ.1.20 పైసలు వారికి పెనాల్టీ కట్టాలి. అంటే మనకు 5 రూపాయలు అవుతుంది. కానీ, వాళ్ల వద్ద తీసుకుంటే రూ.8.00 అవుతుంది. 3 రూపాయలు లాభం వస్తుంది. ఈ విధంగా జెన్ కో కంపెనీ బ్యాక్ డౌన్ చేయకుండా ఉంటే మనకు ఎంత లాభం వస్తుంది. కరెంటుకు ఇచ్చే సబ్సిడీ తగ్గుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మాకు ఉన్న సమాచారం ప్రకారం జెన్ కో ఇప్పటికే 11వందల మిలియన్ యూనిట్లు బ్యాక్ డౌన్ చేస్తున్నది. అంటే 3వందల మిలియన్ యూనిట్లు నష్టము వస్తుంది. ఈ విషయమై ఎప్పుడైనా ఆలోచించారా, సమీక్షించారా అనేది అర్థం చేసుకోమని మనవి చేస్తున్నాను. బ్యాక్ డౌన్ చేసుకోవడం వలన ఎన్టీపీసీ నుండి తక్కువ ధరకు వచ్చే విద్యుత్తును తీసుకోవడం కూడా తగ్గించేసాము.

నేను చెప్పబోయే విషయాన్ని నోట్ చేసుకోమని ప్రభుత్వాన్ని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్న కొన్ని ఉత్పత్తి కేంద్రాల్లో వారికి సర్ప్లస్ అయిన అగ్రిమెంటులు రద్దు చేసుకున్నారు. తరువాత

మన అవసరం కొద్దీ మనం కొనుక్కున్నాము. వారు రద్దు చేసిన తరువాత అంతకన్నా తక్కువ ధరకు కొన్నామా లేక ఎక్కువ ధరకు కొన్నామా అనే విషయం సభకు చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. దీనిని బట్టి, ప్రభుత్వ పని తీరు ఏవిధంగా ఉందో తెలుసుకొనే అవకాశం ఉంటుంది.

9 గంటల విద్యుత్తు ఇస్తామని చెప్పారు. కానీ, దీనికి ఇవ్వాలన్న 3-4 వేల కోట్ల రూపాయల సబ్సిడీకి సంబంధించి బడ్జెట్లో పెట్టలేదు. ఈ మొత్తం అదనంగా మీరు చెల్లించాలి. మీరు ఇప్పటికే పోతే డిస్కం లో అప్పు తీసుకుంటున్నారు. ఆ విధంగా డిస్కం లో అప్పుల పాలు అయ్యే ప్రమాదం ఉంది. 2018 వ సంవత్సరానికి 23-24 వేల మెగావాట్ల కరెంటు ఉత్పత్తి అవుతుందని మీరు చెప్పారు. మణుగూరు ఇంకా క్లియర్ కాలేదు, కొత్త గూడెం టేక్స్ లో ఉంది, యాదాద్రి ఎక్కడో ఉంది. ఇంకా ఎంత లేదన్నా 4 సంవత్సరాల కాలం కావాలి. అందుచేత 2018 నాటికి 23-24 వేల మెగావాట్లు కాదు గాని ఎంతో కొంత వస్తుందేమో. చాలా స్పీడ్ చేస్తే మణుగూరు రావాలి. ఈ విషయాలన్నీ ముందుస్తుగా కనిపెట్టి ఏర్పాటు సుండ్లవా అగ్రిమెంట్ చేసుకున్నవి గాని, తక్కువకు తీసుకున్నవి గాని ఈ ప్రభుత్వం మీద, ప్రజల మీద భారం పడకుండా కాపాడువచ్చనీ, కాపాడుకోమనీ నేను సలహా ఇస్తున్నాను.

వివరగా, జెన్ కో బ్యాంక్ డాన్ మరియు భద్రాద్రి విషయాల్లో పెను భారం పడుతుందా లేదా అనే విషయంపై న్యాయ నిపుణులతో ఒక కమిటీ వేయించి ఇది వాస్తవమా కాదా అని వెంటనే నివేదిక తెప్పించి నిర్ధారణ చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

కొద్ది సమయంలో చాలా విషయం ఉంది కానీ, ఇప్పటికీ సభ్యులు చాలా ఓపికగా ఉన్నారు. టూకీగా కొంత చెప్పి నేను వదిలేస్తాను. అసలే ఉన్నది కొద్ది డబ్బు అందులో సుమారు 4 వేల 7 వందలకు పైగా ఎస్ డిఎఫ్ పెట్టుకుంటే ఆ డిపార్ట్ మెంట్లు ఖాళీ అవుతాయా లేక ముఖ్యమంత్రి గారు బాకీ ఇస్తారా ఏదో ఒకటి ఆలోచించమని కోరుకుంటున్నాను. ఏ విధంగా అయినా ప్రభుత్వ డబ్బే అనుకోండి. అయినా సరే ఇంత పెద్ద ఎత్తున పెట్టుకుంటే ఇది కూడా రికార్డ్. పంచాయతీ రాజ్, రోడ్లు మరియు భవనాలు, ఎన్ డ్వి, వెల్ ఫేర్ కు కూడా డబ్బు తక్కువ అయిందని, పరిశ్రమలు ఇంకా చేపట్టలేదు. రాష్ట్రానికి ఈ సంవత్సరం సుమారు 40 వేల ఎంప్లాయ్ మెంట్ అనే సమాచారం ఉంది కానీ, అవన్నీ ఎక్స్ పన్షన్ చేసినవే. మీరు ప్రయత్నం చేయండి. మేము కూడా సహకరిస్తాము. నిరుద్యోగ సమస్య త్వరగా పూర్తి కాని విషయం తెలుసు. కేజీ టు

వీజీ అనేది ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడేగా ఉంది. ఇప్పటికే 2 సంవత్సరాలు అయింది. ఎప్పుడు మొదలు పెడతారు. అప్పులు ఇవ్వమని అన్నారు ఈ విషయం జనాలకు అర్థం అయింది. ఇప్పుడే రెడ్యా నాయక్ గారు కరువు పరిస్థితి గురించి మాట్లాడారు. ఒక ప్రక్క చూస్తే వడగండ్ల వాస కుమ్మరిస్తుంది. కనీసం కరువు జిల్లాలకైనా పాత బకాయిలు వెంటనే చెల్లించడానికి ప్రయత్నం చేయండి. ఏమి చెబుదును, భగీరథకు సంబంధించి గృహ నిర్మాణానికి సంబంధించి బడ్జెట్లో లేనే లేదు. ప్రతి సంవత్సరం IAY లో ఇచ్చిన సుమారు 300 కోట్లు కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. ఇది అధర్మం కాదా. డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇళ్ల నిర్మాణం విషయం మీ ఇష్టం. కనీసం IAY లో సుమారు 60 వేల ఇండ్ల కొరకు నిర్మాణం సుమారు 200-300 కోట్లు వస్తే, అందుకు మీ వాలా కలిపితే 4-5 వందల కోట్లు. సుమారు నాలుగున్నర లక్షల ఇండ్లకు పైగా నిర్మాణానికి ముఖ్యమంత్రి గారు ఒప్పుకున్నారు. మూడున్నర లక్షల ఇండ్లు నిర్మాణానికి మధ్యలో ఉన్నాయి. వాటిని పూర్తి చేస్తే, మీకు డబుల్ బెడ్రూమ్ ఇళ్లు కట్టేది తగ్గుతుంది. ప్రభుత్వానికి ఇబ్బంది కూడా ఉండదు. ఇవి పూర్తి అయితే మూడు లక్షల మంది అర్హులు లేకుండా పోతారు. ఇస్తున్నామని పోయిన బడ్జెట్ నుండి చెబుతున్నారు. ఇప్పటి వరకు ఇవ్వలేదు అనే బాధతోనే చెబుతున్నాను.

1.40 అధ్యక్షా, గృహ నిర్మాణ పరిస్థితి గుహలోకి చేరింది. గ్రామ మ. జ్యోతికి నూనె లేక వెలగడం లేదు కానీ పెద్ద ప్రచారం చేశారు. కె.టి.ఆర్. గారు మీరే చెప్పారు మధ్యాహ్నం వీటి కొరకు సరైన నిధులు లేక ఇబ్బంది పడుతున్నామని చెప్పారు. 12 శాతం రిజర్వేషన్ రిజర్వ్ లో పడ్డది. మూడేకరాల భూమి మూలకు పడ్డది. పరిశ్రమల పునరుద్ధరణకు పునఃశ్రరణ లేదు, ఆలోచన లేదు.

(సభ్యుల నుంచి ఆహా, ఓహో అంటూ నవ్వులు.....)

ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీలను గుర్తు చేస్తున్నానంటే, చాలా విషయాలున్నాయి. రెండవ పడక గదుల ఇళ్లు కట్టాలంటే, రూ.15 లక్షల నుండి 20 లక్షల డిమాండ్ ఉంది. మీరు మన ఊరు, మన ప్రణాళిక ప్రవేశ పెట్టారు. వాటి రికార్డ్ లో సేకరించిన వివరాల్లో 20 లక్షల మందికి ఇళ్లు కావాలన్నారు.

(మీరు మొదలుపెట్టారు కనుకనే మేము కడుతున్నాము అని కె.టి.ఆర్ గారు అన్నారు.)

మేము మొదలు పెట్టి వదిలిపెట్టాము, కనుకనే మీరు ఆ పనులను చేయగలుగుతున్నారు. కనుకనే మీరు అక్కడ ఉన్నారు, మేము ఇక్కడ ఉన్నాము. మీరు అక్కడ నుండి వెళతారేమోనని

మిమ్మల్ని జాగ్రత్త చేస్తున్నాము. రెండు పడక గదుల ఇళ్లు నిర్మించాలంటే సుమారు రూ.లక్ష నుండి లక్షా నలభైవేల కోట్ల రూపాయలు కావాలి. ఈ డబ్బును అప్పుగా తెస్తామంటున్నారు. ఎంత డబ్బును అప్పుగా తెస్తారు. ఎప్పుడు ఆ అప్పును కడతారు. సంవత్సరానికి సుమారు రూ.50వేలు వారికి కట్టాలి. రూ. 60వేలు ఇచ్చారు మొదలుపెట్టామంటున్నారు. లక్ష గృహాలను మంజూరు చేశారు కానీ పంచనే లేదు. ఈ సంవత్సరం కూడా లక్ష అనౌన్స్ చేశారు కానీ ఏవీ టేక్ ఆఫ్ కావు. ఎందుకంటే, కాంట్రాక్టరు రాకనో, భూమి లేకనో, నిధులను పెంచలేకనో, నిధులు లేకనో, ఇటువంటి రకరకాల కారణాల వల్ల పనులను చేయలేరు. ఎస్.సి, ఎస్.టిలకు సుమారు 20లక్షల మందికి మూడు ఎకరాల భూమిని ఇవ్వాలని ప్రతిపాదించారు. నా లెక్క ప్రకారం 20-30లక్షల కుటుంబాలకు పెంచిన ధరతో అరెకరా, ఎకరా ఇస్తే, రూ.లక్ష నుంచి లక్షా యాభై వేల కోట్లు అవుతుంది. విశ్వ నగరం రూ.50వేలతో ముందుకు సాగనివ్వడానికి ప్రయత్నం చేయండి. అంటే రూ.50వేలు అప్పుగా అని అర్థం. మిషన్ భగీరథ పనులు జరగాలంటే రూ.10వేల కోట్లు తీసుకోకుంటే పని పూర్తవుతుంది తెలిపారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగ పాలసినీ మీరు అంగీకరించారు. ప్రస్తుతం పదమూడున్నర కోట్ల రూపాయలు బాకీ ఉన్నాము. దానిని రూ.10వేల కోట్లకు మార్చుకోవాలి. లేదంటే దానిపై పడే వడ్డీ ఈ సంవత్సరం నుంచే కట్టాలి. మరీ పదమూడు కోట్ల రూపాయలకు గ్యారంటీ ఇవ్వాలి. ఆ అప్పు మనపై పడుతుంది. మీరు బడ్జెట్ లో చూపించినది రూ.1,30వేలకోట్లు, కానీ మీరు బాకీ ఉన్నది రూ.6-7లక్షల కోట్లు. మూడు టర్మ్స్ ఉన్నా కూడా ఈ మొత్తం డబ్బుతో అప్పు రాదు, పని కాదు. పరిస్థితి ఈ విధంగా ఉంటుంది. మొత్తం అప్పులతోనే నడపాలి. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఈ అప్పులు మరల ఎలా వస్తాయి. రెండు మూడు సంవత్సరాల తరువాత, మన రెవెన్యూస్ ని బట్టి

అప్పులు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉంటుంది. మన రెవెన్యూ బ్యాలెన్స్ చూసి అప్పులు ఇవ్వాలి లేదా అని ప్రతి బ్యాంకు, ఇన్స్టిట్యూషన్ ఆలోచించే పరిస్థితి వస్తుంది. కనుక ఇచ్చిన హామీలకు రూ.6లక్షల కోట్లు కావాలని వస్తుంది. ఈ రూ.6లక్షల కోట్లను కట్టేందుకు కనీసం 12 సంవత్సరాలు పడుతుంది. మరొక టర్మ్ పూర్తైనా కూడా ఇందులోని సగం పని కూడా పూర్తి అవదు. ఇటువంటి పరిస్థితులున్న తరుణంలో ఈ ప్రభుత్వం వివరాలను అధ్యయనం చేసి, ఆలోచించి ముందుచూపుతో ఈ రాష్ట్రంపై భారం పడకుండా, ప్రజలకు ఇబ్బంది కలగకుండా, కేవలం ప్రతిపక్షాలని విమర్శతో కూర్చోబెడదామనో, మాట్లాడకుండా చేయాలనే ప్రయత్నం చేయకుండా, మీ పనిలో మీరు నిమగ్నమై ప్రజలకు మీరు న్యాయం చేయడానికి ముందుకు సాగుతుంటే, మీరు ఒకవేళ కులబద్ధా కూడా వెంటనే పైకి లేపుతూ ముందుకు సాగించడానికి మేము ప్రయత్నం చేస్తాము. అదే విధంగా ఈ ప్రభుత్వానికి సహకరిస్తాము. నేను చెప్పిన ఈ సత్యాలను దీర్ఘంగా ఆలోచించమని మీ అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటి వరకు అనేక విషయాలను మీకు తెలియపరిచాను. అందరూ ఓపికగా సహకరించడమే కాక, మొత్తం ప్రతిపక్షం పక్షాన వినవలసిన మాటలను, చేయవలసిన పనులు చేస్తారో లేదో కానీ, వినాలనే మీ దీక్షకు చాలా సంతోషం. ఈ విషయంపై నాకు మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు సభకు, అధ్యక్షుల వారికి, ధన్యవాదములు.

MR. SPEAKER: The House is adjourned to meet again tomorrow at 10.00 AM.

(The House then adjourned at 1.46 PM to meet again at 10.00 AM on Friday, the 18th March, 2016.)

